והתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון *מחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר א] והרי הן כבכור מה בכור קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו ואדיליף מבכור ניליף מקדשים מסתברא מבכור הוה ליה למילף שכן גואל מום תמורת אכילה אדרבה מקדשים הוה ליה למילף שכן ב] זכר קדוש במתנות פשוט אלא רבי שמעון העברה העברה גמיר היכי דמי טינוף אמר ג] *רבא כדאמרי רעותא דצלתא אצר חיותא ושמואל אמר בעבועי דדמא [א] וצריך להראותו לחכם חכם מנא ידע אמר רב פפא רועה חכם אמר רב חסדא הרי אמרו *יצירת הוולד באשה ארבעים יום בעי רב חסדא [ב] בבהמה בכמה אמר ליה רב פפא לאביי לאו היינו דזעירי דאמר *זעירי אין טינוף פחות משלשים יום [ג] ההוא לקבל איתמר מצינו לוקח מעובד כוכבים לוקח מישראל מאי אמר רב בבכור ודאי דאם איתא דבכרה אישתבוחי הוה מישתבח ליה ושמואל אמר בבכור ספק סבר לשחיטה קא בעי ליה ורבי יוחנן אמר חולין ודאין מאי טעמא אם איתא דלא בכרה כיון דאיכא [ד] איסורא אודועי הוה מודע ליה תניא כוותיה דרבי יוחנן דאמר חולין *אם לא הודיעו [ה] הולך ושוחט ואינו נמנע לימא תיהוי תיובתא דרב ושמואל התם במוכר תליא מילתא הכא בלוקח תליא מילתא: **מתני'** *רבי אליעזר בן יעקב אומר [ו] בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ד] ופטורה מן הבכורה: **גמ'** *תני רבי חייא [ז] אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ומאחר דאינה מטמאה לא במגע ולא במשא אמאי תקבר

כדי

והתניא. בניחותא: **והרי הוא.** כלומר ובדבר זה יש לו דין בכור: **מה בכור קדוש לפני זמנו.** שהרי קדושתו מרחם: **אף מעשר קדוש לפני זמנו.** דמחוסר זמן נכנס לדיר: **ליליף מקדשים.** משלמים שאין יכול להקדישן מחוסר זמן שאין קדושה חלה עליהן כדאמרינן בתורת כהנים ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה' אין לי אלא לאשה מנין אף להקדיש תלמוד לומר לקרבן: **שכן גואל מום תמורה אכילה.** בכור ומעשר אין נפדין דבבכור נאמר (במדבר יח) לא תפדה ובמעשר (ויקרא כז) לא יגאל אבל קדשים נפדין *במומן (א) וקדושין במומן קדושה גמורה מה שאין כן בקדשים כדאמרינן בפירקין דלעיל (דף יד.) כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן כו' חוץ מבכור ומעשר ובכור ומעשר אין תמורתן קריבה דכתיב לא תפדה קדש הם את דמם תזרוק וגו' ואמרינן הן קריבין ואין תמורתן קריבה במסכת תמורה בפרק אלו קדשים (דף כא.) אבל שאר קדשים תמורתן קריבה כדאמרינן בפירקין דלעיל (ד' יד:) רק קדשיך אלו התמורות: **אכילה.** בכור ומעשר נאכלין במומן זה לישראל וזה לכהן אבל קדשים שנפל בהן מום נפדין: **פשוט זכר קדוש במתנות.** מעשר וקדשים נוהגין בפשוט ואינם צריכין להיות זכרים וצריכים להקדישם בידים ואינם ממתנות כהונה ה] *ומעשר ושלמים נאכלין לבעלים כדמפרש בפרק מעשר בהמה (לקמן דף נו.) דמעשר ו] הוי שלמים אבל בכור לאו פשוט הוא ואינו נוהג אלא בזכרים ואין צריך להקדישו דמרחם קדוש וממתנות כהונה הוא: **העברה העברה.** והעברת כל פטר רחם הזכרים כל אשר יעבור תחת השבט: ז] **אצר חיותא.** נעצר רחמה ונימוק העובר: **בעבועי** ח] **דמא.** פולטת אבעבועות של דם: **להראותו לחכם.** לידע אם עובר היה ותיפטר מן הבכורה: **ארבעים יום.** דהמפלת ט] יום ארבעים צריכה לישב ימי טומאה *וטהור בציר מהכא מיא בעלמא הוא: **בבהמה בכמה.** י] שהתה משקבלה זכר עד הטינוף דנימא ולד הוא ומיפטרא מן הבכורה: **לאו היינו דזעירי.** יא] דסד"א דהכי אמר דשלשים יום יב] *שהוה הולד להבראות וביום ל"א נימוק ויולא (והכי קאמר זעירי אין טינוף מעכב בלידה יג] שאינה מתעברת ולד אחר פחות משלשים יום): **לקבל איתמר.** יד] משהפילה את עובר ראשון אינה מקבלת זכר עד שלשים יום אבל בימי יצירת הולד לא איירי: **מצינו לוקח מן העובד כוכבים.** מה דינו כדתני מתניתין: **אישתבוחי משתבח ליה.** המוכר אומר קחנה שכבר ביכרה טו] ואין צריך עוד ליתן ולדה לכהן: **ספק.** והאי דלא אשבחה מוכר בהכי דסבר לשחיטה בעי לה: **אם לא הודיעו.** בארבעה פרקים בשנה מוכר שמכר פרה לשחוט ובו ביום מכר בנה לאחר לשחוט צריך להודיעו אמה מכרתי (ב) לשחוט ואם לא הודיעו הולך לוקח ושוחט לבן ואינו צריך לחזור ולשאל אם היום נשחטה האם: **התם במוכר תלא** טז] **רחמנא.** שצריך להודיעו כדאמרינן בשחיטת חולין (דף פג.) יום אחד יום המיוחד טעון כרוז דהיינו יום המיוחד ארבעה פרקים בשנה מיוחדין לכך יז] שיטעון מוכר להכריז אמה מכרתי לשחוט: **הכא בלוקח תליא מילתא.** דכתיב (דברים טו) בבקרך ובצאנך דמי שהבהמה שלו עליו להפריש בכורותיו: **מתני' הרי זו תקבר.** החררה דאסורה בהנאה דשמא ולד זכר היה שנימוק וקדוש בבכורה ביציאתו יח]: **גמ' אינה מטמאה** יט] **במגע ובמשא.** כנבילה השתא ס"ד משום דלא חיישינן שמא ולד כ] נימוק (ג) *) אמאי תקבר:

ומשני

*) וקא פריך ל"ק

*ויש כא] מעט שילדו עכשיו פירוש שילדו למקוטעין ויש מהן שילדו לאחר זמן ואח"כ כב] אומרים כאן בבהמה טמאה כאן בבהמה טהורה כלומר לא פליגי ופריך הא כתיב *הידעת עת לדת יעלי סלע חולל אילות תשמור תספור ירחים תמלאנה וידעת עת לדתנה ופירוש תספור ירחים תמלאנה כג] דאינה יולדת למקוטעין ומשני חיה טהורה כבהמה טמאה כלומר דאינה יולדת למקוטעין אבל בהמה טהורה יולדת למקוטעין ובשמעתין כד] פלוגתא בבהמה טהורה: **אף** מחוסר זמן קדוש לפני זמנו. והא דאמר בתמורה פרק אלו קדשים (דף יט:) הרי מחוסר זמן דלא חזי ואמר רבי שמעון קדוש היינו במעשר בהמה כדמוכח הכא דפליגי ר' שמעון ורבנן אבל בשאר קדשים מודה אפילו ר' שמעון*: **שכן** גואל מום כו'. הא דלא קאמר נמי ואין באים מחוצה לארץ כשאר קדשים כה] משום דפלוגתא היא התם בגמרא תמורה (דף כא.): **אכילה.** פירש בקונט' שנאכלין במומן בלא פדיון וקשה הא כו] מכלל גואל הוא ונראה לפרש דמשונה אכילתה משאר פסולי המוקדשין דאין נשחטין באיטליז כז] ונמכרים באיטליז ונשקלים בליטרא ומדאורייתא הוא כדמשמע בפרק קמא דתמורה (ד' ח.) ובסוף חלק (סנהדרין ד' קיב:) גבי עיר הנדחת דממעט בכור ומעשר מדכתיב בהמה מי שנאכל בתורת בהמתך יצאו בכור ומעשר שאין נאכלין בתורת בהמתך דתנן כל פסולי המוקדשין נמכרין באיטליז חוץ מן הבכור ומעשר: **העברה** העברה כח] גמירי. ואף ע"ג דאיכא למילף נמי תחת תחת מקדשים א) כדאמר בפ"ק (לעיל ד' יב.) כט] בהמה שיש בה מקצת סימנין הכא לענין קידוש שייך למילף טפי מהעברה דמשמע כל אשר יעבור תחת השבט לשון קידוש ל]: **אשתבוחי** משתבח ליה. פירש בקונטרס שכבר ביכרה ולא תסתכן בלידה עוד אבל עובד כוכבים אי נמי א"ל הכי אין בדבריו אמת ויש ללמוד מפירושו דעובד כוכבים אפילו מסיח לפי תומו אינו נאמן להשביח מקחו אומר כן ועוד יש לפרש דאישתבוחי דהכא היינו שכבר נפטרה מן הבכורה לא]: **רבי** יוחנן אמר חולין ודאי. בהלכות גדולות פסק כר' יוחנן ובביצה (דף ד:) אמרי' רב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן ובפ' מי שהוציאוהו (עירובין ד' מז:) אמרינן שמואל ור' יוחנן הלכה כרבי יוחנן: **התם** במוכר תליא מילתא. שיודע המוכר בלוקח שקונה לשחוט ועובר לב] בלאו דולפני עור אם אינו מודיעו דלוקח לא איבעי ליה לאסוקיה לדעתיה שמכר אמה או בתה: **הכא** בלוקח תליא מילתא. שעליו לחקור בבהמתו אם היא חייבת בבכורה: **בהמה** גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר. אע"פ דתנא בפרק בהמה המקשה (חולין דף עז.) המבכרת שהפילה שליא ישליכנה לכלבים כדמפרש התם משום לג] דנסמוך מיעוטא דבהמה למחצה דנקבות הכא שאני כדמפרש בגמרא כדי לפרסמה שנפטרה מן הבכורה ומה שאינו דוחק בגמרא לומר כן אלא משום דרבי חייא דקאמר וכי מאחר דאינה מטמאה לא במגע ולא במשא אמאי תקבר ומשני כדי לפרסמה כו' בלאו הכי לד] צריך היה טעם דפרסום אלא לה] אדאמר ר' חייא לא ניחא ליה כל כך שתקבר מטעם פרסום כיון דאפי' לו] יודע שילדה דבר הקדוש לא בעיא קבורה משום דבטלי:

רבי

א) כדאמרי' בפ"ק גבי בהמה ל"ק

יש מהן ל"ק

[איוב לט]

יב א מיי' פ"ד מהל' בכורות הל' י טוש"ע יו"ד סי' שטו סעיף ז :

יג ב ג מיי' שם הל' יב :

יד ד מיי' שם הל' יא טוש"ע יו"ד סי' שטו סעיף ו :

טו ה מיי' פי"ב מהל' שחיטה הלכה יד טוש"ע יו"ד סי' טז סעי' ו :

טז ו מיי' פ"ד מהל' בכורות הלכה יב סמג עשין ריא טוש"ע יו"ד סי' שטו סעי' ז :

[וע' תוס' תמורה יט: ד"ה אף וכו']

יז ז מיי' פ"א מהל' אבות הטומאה הל' טז :

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שכן גואל וכו' אבל קדשים נפדין במומן בכור ומעשר קדושין במומן: (ב) ד"ה אם לא וכו' אמה מכרתי היום לשחוט: (ג) ד"ה אינה מטמאה וכו' נימוק ולהכי פריך אמאי תקבר:

שיטה מקובצת

א] להתעשר והרי הוא כבכור. עי' בתוס' זבחים דף קיד ע"ב : ב] שכן פשוט וזכר קדוש במתנות אלא ר"ש : ג] אמר רב כדאמרי רעותא דצלתא עצר חיותא : ד] תקבר. עיין בתוס' לקמן דף לב ע"ב : ה] כהנה דמעשר ושלמים : ו] דמעשר בהמה הוי : ז] עצר חיותא : ח] בעבועי דדמא פולטת : ט] דהמפלת לאור ארבעים כו' טומאה וטהרה בציר מהכי : י] בבהמה כמה שהתה : יא] דזעירי דס"ד דהכי אות א' נמחק : יב] יום שהוה הולד : יג] בלידה אחרינא שאינה : יד] אתמר משתתחילה לטנף אינה כו' והשאר נמחק : טו] ביכרה ולא תסתכן בלידה עוד אבל עובד כוכבים א"נ אמר ליה הכי אין בדבריו כלום הס"ד ומה"ד בכור ספק ויאכלנו במומו דשמא בכרה והוא תיבות ואין צריך עוד ליתן ולדה לכהן ל"ש : טז] תלא מילתא שצריך: יז] לכך שטעון המוכר להכריז : יח] ביציאתו . ואי קשיא הא תנן סתמא המבכרת שהפילה שליא ישליכנה לכלבים ומשנת ראב"י קב ונקי תריץ הכי היינו טעמא כדילפרסמה לכל אבל התם אין לפרסם דכ"ע ידעי דפטורה הואיל ושליא הפילה דשליא כולר לפטור דאין שליא בלא ולד וטעמא דמותרת בהנאה ולא בעי קבורה מפרש התם : יט] מטמאה החררה במגע : כ] ולד היה שנימוק ופרכינן אמאי : כא] ויש מהן שילדו : כב] ואח"כ אומר שם כאן : כג] תמלאנה משמע דאינה : כד] ובשמעתין היא פלוגתא : כה] קדשים כדתניא בתמורה בפ' אלו קדשים משום : כו] הא בכלל גואל : כז] באיטליז ואין נמכרין באיטליז ואין נשקלין בליטרא : כח] העברה גמור : כט] בפ"ק גבי נדמה שיש : ל] קידוש דכל אשר יעבור והעברתו איירי בתפיסת קדושה . לשון הרא"ש ז"ל : לא] הבכורה אבל עובד כוכבים לא דאינו יודע מזה הדבר כלום . לשון הרא"ש ז"ל : לב] ועובר על לפני עור : לג] משום קושיא דנסמוך : לד] הכי נמי צריך היה לטעם : לה] אלא דאדאמר רבי חייא : לו] דאפילו ידוע שילדה :

אומר

תמורה יט: לקמן נו. מ:

מום דקדישן במומן ל"ק

[ברא"ש איתא רב]

[נדה ל. ע"ש]

[לעיל כ.]

דמעשר ל"ק

חולין פג.

נדה כז:

[שם]

וטהרה ובציר ל"ק

[סוטה]

רבינו גרשום

יום אם נכנס לדיר להתעשר מיפלגי . לתנא קמא אין נכנסין לר' שמעון נכנסות: והתניא. סיועא : מה בכור קדוש לפני זמנו . בשעת יציאתו מרחם : וקרב לאחר זמנו . לאחר ח' ימים : אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו . במעשר וקרב לאחר זמנו : ליליף מקדשים . שאינן קדושין עד יום ח' : שכן גואל מום תמורת אכילה . בכור ומעשר אין נגאלין דכתיב אך בכור שור לא תפדה . ובמעשר כתיב לא יגאל אבל קדשים נפדין . בכור ומעשר קדשי אפילו בעלי מומין דכתיב במעשר טוב ברע . ובכור שנולד בעל מום קדוש . קדשים אין דינן להתקדש אלא תמימים א) בכור ומעשר (ליכא) תמורה דבכור יליף העברה ממעשר ובמעשר כתיב לא ימיר ואין תמורתו קרבה . קדשים תמורתן קרבה : בכור ומעשר נאכלין לבעלים במומן בלא פדיון וקדשים אין נאכלין אלא בפדיון:שכן פשוט וזכר קדוש במתנות.מעשר וקדשים אין נוהגין אלא בפשוט ונוהגין בזכרים ובנקבות . ומעשר וקדשים צריך להקדישן מה שאין כן בבכור . ומעשר וקדשים קלים אינה מתנה לכהן כו' . [בכור] מתנה לכהן כדתניא בפ' [הזרוע (דף ק"ל) כ"ד] מתנות כהונה והני כי הני : אלא ר' שמעון העברה העברה גמר . מה בכור קדוש מחוסר זמן אף מעשר נמי : עצר חיותא כשהיה עוצרת רחמה ומוציאה טינוף : בעבועי דמא . שפולטת דם : להראותו לחכם . אי הוי טינוף גמור אי לא : בבהמה ככה . כלומר כשהפילה לידע אם נפטרה מבכורה : אין טינוף פחות מל' יום . ומשמע דהיינו יצירת הוולד : ההיא דזעירי לקבל איתמר . דמאחר שמתחלת לטנף אין מקבלת זכר עד ל' יום . ומיהא לא ידעינן בכמה נוצרה ואית דאמר ההוא לקבל איתמר דקודם שמקבלת העיבור מטנפת ל' יום אבל יצירה לא ידענא . למ"ה : מצינו לוקח מעובד כוכבים . כבר פסק דין לוקח בהמה מעובד כוכבים : אשבוחי הוה מישתבח ליה . שהיה אומר לו הוי יודע שבת ולדות היא ועוד כבר נפטרת מן הבכורה: בכור ספק. דסבר המוכר האי לוקח לשחיטה בעי ליה להכי לא משבח ליה בולדות ואיכא למיחש דילדה והוי בכור ספק : כיון דאיכא איסורא . אי אכיל ישראל לבכור : הוה מודע ליה . הוי יודע שעדיין לא ביכרה : אבו לא הודיעו . כדתנן בד' פרקים בשנה המוכר בהמה לחברו צריך להודיעו אמה מכרתי לשחוט כו' . אם לא הודיעו שוחט ואינו נמנע דאם איתא דמכר אמה אודועי הוה מודע ליה משום אסור אותו ואת בנו : לימא תיהוי תיובתא דרב ושמואל . דמהכא שמעינן דודאי חולין : אמרי לך רב ושמואל לא דמי . התם . אמאי שוחט ואינו נמנע משום דבמוכר תליא מלתא להודיעו : הכא . בלוקח תליא מלתא למישייליה אי בכור אי לא וכיון דלא שייליה להכי ספק הוא : אמאי תקבר . מדאינה מטמאה אלמא דלא

חיישינן

א) דברי רבינו צריכים באור דהא באמת גם בבכור ומעשר נוהג תמורה ורק דאינה קריבה ונאכל במומו לבעלים ואולי דעס"ה וצ"ל בכור ומעשר אין תמורתן קריבה ונפקא ליה מדכתיב גבי בכור קודש הם ודרשינן הם קריבין ואין תמורתן קריבה ומעשר נמי ילפינן העברה מבכור .

כדי לפרסמה *[א]שנפטרה מן הבכורה למימרא דולד מעליא הוא ואמאי אין מטמא לא במגע ולא במשא אמר רבי יוחנן משום ביטול ברוב נגעו בה ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דאמר ר' יוחנן רבי אליעזר בן יעקב ורבי שמעון אמרו דבר אחד רבי אליעזר בן יעקב הא דאמרן ר' שמעון מאי היא דתנן *השליא [ב]בבית הבית טמא לא שהשליא ולד אלא [ג]שאין שליא בלא ולד רבי שמעון אומר א] ולד נימוק עד שלא יצא : תנן התם *[ד]אין לנפלים פתיחת הקבר עד שיעגילו ראש כפיקה מאי כפיקה אמר רב הונא כפיקה של צמר אמר ליה חייא בר רב לרב הונא רבי פריש של שתי או של ערב אמר ליה תניא *פיקה של שתי דברי רבי מאיר רבי [ה]יהודה אומר של ערב רבי אליעזר ברבי צדוק אומר משיראו טפיפות מאי טפיפות אמר רב יהודה אמר שמואל משום ר' אליעזר ברבי צדוק כך היו מפרשין בירושלים כפרידה ב] שכורעת להטיל מימיה ונראית פיקה מתוך פיקה: אמר רב הונא שמעתי שתי פיקות אחת של שתי ואחת של ערב ואין לי לפרש כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן שלש פיקות שמעתי אחת של שתי ואחת של ערב ואחת ג] של פיקה גדולה של סקאין ואין לי לפרש כי אתא רבין פירשה משמיה דרבי יוחנן של אשה כשל שתי של בהמה כשל ערב פיקה גדולה של סקאין *כדתנן [ז]גוש הבא מבית הפרס מארץ העמים שיעורו כפיקה גדולה של סקאין שהוא כחותם המרצופין וישנו בצד העליון של מגופת החבית הלחמית אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה [ו]הלוקח ציר מעם הארץ משיקו במים וטהור ד] ממה נפשך אי מיא רובא נינהו כיון דעביד להו השקה טהרי להו ואי רובא ציר ה] נינהו ציר לא בר קבולי טומאה הוא מאי איכא משום הנך מיעוטא דמיא הנך בטלו להו ברובא אמר רבי ירמיה לא שנו אלא לטבול בהן פיתו אבל לקדירה לא *מצא מין את מינו *וניעור יתיב רב דימי וקאמר להא שמעתא אמר ליה אביי וכי טומאה שבטלה חוזרת וניעורת א"ל ואת לא תסברא *והתנן סאה תרומה טמאה שנפלה למאה

ומשני כדי לפרסמה. לאם שפטורה מן הבכורה דמדקברינן לחררה מחזקינן ליה כולד : וקפריך כיון דפטרת ליה מבכורה למימרא דולד מעליא הוא ואמאי אינה מטמאה : **ביטול ברוב.** להכי אינה מטמאה שבטל הבשר ברוב דם (א) וגנונים שיולאין עמו : **נגעו בה.** הא דאמרן דלא מטמא במגע משום ביטול ברוב : **השליא בבית.** שהפילה האשה שליא ואין ולד ניכר ו] בה : **הבית טמא.** כדקתני טעמא דאין שליא בלא ולד אלא שנימוק ואעפ"כ ז] מטמא : **רבי שמעון אומר** ח] **הולד נימוק.** ומוקמינן התם לטעמא דר' שמעון דאמר הבית טהור משום ביטול ברוב נגעו בה במסכת נדה בפרק המפלת ט] (דף כז.) (ב) : **פתיחת הקבר.** אשה שמת עוברה במעיה וישבה על המשבר ונפתח קבר הרחם בבית זה ולא יצא הולד והוליאוה לבית אחר טמא הבית הראשון כאילו נולד שם *דטומאה בוקעת י] והוא הדין פתיחת הקבר אינו לנפלים אלא לנפל שהעגיל ראשו כבר שעב ראשו : יא] **פיקה של צמר.** למוש"ל : **רבי פריש.** דלריך פיקה של שתי שקטנה או פיקה של ערב שגדולה : **אמר ליה תניא.** דפליגי בה : **משיראו טפיפות.** ר"א בר צדוק פליג אתנא קמא ואמר אע"ג שלא העגילו ראש כפיקה יש פתיחת הקבר משיפתח רחמה כל כך שיראו בתוך רחמה טפיפות : **כפרדה זו שכורעת להטיל מים.** וכורעת יותר מבהמה וחיה ומתוך כריעה נפתח רחמה מאד ונראין קמטים ברחם : **פיקה מתוך פיקה.** והיינו טפיפות תרי זימני פיפי היינו פיקה יב] : **ואין לי לפרש.** איני יודע לפרש : **של אשה.** (ג) דין להיות לה פתיחת הקבר יג] : **של בהמה.** שלא תהא כטומאה בלועה לטומאת מגע יד] משום נבילה של נפל אם הושיט הרועה יד ונגע בו להוליאו מן הרחם : **כשל ערב.** משהעגיל ראש כפיקה של ערב ואי לאו (ד) טמא בלועה היא ולא מטמיא כדתנן בהמה שמת עוברה בתוך מעיה והושיט הרועה את ידו ונגע בו טהור בפרק בהמה המקשה (חולין דף ע:) : **גוש.** עפר שיעורו לטמא באהל ולשרוף עליו תרומה וקדשים : **כפיקה גדולה של סקאין.** מרלופין טו] סקאין גדולים של גמי וכשנועלין אותן חותמין אותן : **וישנו בלד העליון של מגופת חבית הלחמית.** כלומר שישנו לאותו חותם בלד העליון של כיסוי שעושין לחביות של חרס רחב מלמטה לכסות החבית והולך ומתקלר למעלה כדי שיאחז בידים ואותו לד שהולך וכלה קרי לד העליון . הלחמית שעושין בבית לחם : **משיקו במים.** שמא נטמא מחמת מגע עם הארץ : **וטהור.** ממה נפשך דודאי מים מעורבים בו ואי מיא רובא ובטיל הציר ברוב ומקבל טומאה מחמת המים ומיא סלקא להו טבילה בהשקה שנותן הכלי במקוה עד שעוברים מי המקוה על פיו ונושקין עם המים שבתוך הכלי ואע"ג דאוכל ומשקה לית להו טהרה במקוה מיא סלקא להו השקה דהוי כמי שזרען וחוזר ונוטלן דזריעה מטהרה מטומאה דתנן (תרומות פ"ט מ"ז) שתילי תרומה שנטמאו ושתלן טהורין בתשובת רבינו גרשון מלאתי כך : **ציר לאו בר קבולי טומאה.** דזיעה בעלמא הוא שיולאה מן הדגים כשמולחין אותן : **משום הך מיעוטא דמיא.** דמקבלי טומאה והשקה לא מהניא להו הואיל ורובא ציר ובאוכל לא סלקא השקה בטלי להו ברובא ולא הוי הציר טמא : **לא שנו.** דבטלו ברוב ומותר הציר אלא לטבל פיתו : **אבל לתקן את הקדירה אסור.** שהמים שבתוך הציר מולאין מים שבקדירה ומלטרפין יחד ורבין על הציר ומטמאין אותו : **מלא מין את מינו וניעור.** מתורת ביטול וחוזר טז] לטומאה : **לאלי שמעתא.** דרבי ירמיה :

למאה

רבי אליעזר ורבי שמעון אמרו דבר אחד . אע"ג דרבנן יז] מודו לר' שמעון דבטל כשהוליאוהו בספל לבית החילון כדאמר בנדה פ' המפלת (דף כז.) מ"מ לא אשכח אמרו דבר אחד אלא מר' אליעזר בן יעקב ור' שמעון דלשניהם בטל בתחלת לידה יח] ואע"ג *דמילתא דר' אליעזר בן יעקב לא דייקא כלל דבטל אלא דרבי חייא הוא דקאמר הכי י"ל דתני ר' חייא דקאמר היינו שהיה שונה בו במילתיה דרבי אליעזר בן יעקב דאינה מטמאה במגע ולא במשא והכי איתא בהדיא בתוספתא :

עד שיעגילו ראש כפיקה . הא דתנן בפ' המקשה (חולין ד' ע:) בהמה שמת עוברה במעיה והושיט הרועה ידו יט] טהור כשלא העגיל כפיקה וכן אידך דקתני התם *אשה שמת ולדה במעיה ופשטה החיה כו' האשה טהורה עד שילא הולד ומשמע בגמ' דטהורה משום דהוית טומאה בלועה והחיה טמאה שמא יוליא ולד ראשו חוץ לפרוזדור ולאו אדעתה כשלא העגיל ראש כפיקה כמי איירי דאין לומר דלעולם הוי כ] כפיקה וקודם פתיחת הקבר דהא לא מטמא אלא גזירה שמא יוליא ראשו חוץ לפרוזדור משמע דקודם לכן טהורה אע"ג דפתיחת הקבר הוא קודם לכן דהא ביליאת ראש חוץ לפרוזדור הוי כילוד לגמרי :

בצד העליון של מגופת החבית . יש באותה מגופה כעין בית יד שעושין כא] לאוחזה והוא עגול כעין אותה שקורין פיל מיי"ל בלע"ז :

הנך מיעוטא דמיא בטילן להו ברובא . ולא דמי לשאר איסורין כב] שהוא בנותן טעם דלא אתמר טעם כעיקר לענין טומאה וכן נבילה בטילה בשחוטה לענין טומאה אפי' חזר ונתבשל הכל ביחד:

בטילי להו ברובא. ואפי' היו מאה על מאה מ"מ מטעם דלא בטל סלקא להו השקה :

אבל לקדירה לא מצא מין את מינו וניעור . לא דמי כג] להא דאמרינן בפרק גיד הנשה (חולין דף ק: ושם) ובפרק הקומץ רבה (מנחות דף כג.) ובפ' בתרא דע"ז (דף עג.) סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו דהתם אין מינו נאסר אלא מכח האיסור שנתערב כד] ואי אפשר להבדילו ובכה"ג שישנו היתר הוא לפיכך שייך לומר סלק אבל הכא דמינו עצמו מטמא מחמת מגע מים הטמאים אין שייך לומר בו סלק :

וניעור . פירש הקונט' שהמים כה] חוזרים ורבים על הציר ומטמאין אותו ולא דק דציר לאו בר קבולי טומאה הוא אלא זהו ניעור דמקמי הכי בטל הציר מן המים טומאת משקין מחמת רוב ציר ועכשיו שהמים ניעורו לכמו שהן תחלה קודם שנתערבו בציר :

יתיב רב דימי וקאמר להא שמעתא כו'. הקשה הרב רבי אפרים דהכא אית ליה לרב דימי דאפילו טהרה עוררת טומאה ובפ' בתרא דע"ז (דף עג.) אית ליה דאפי' איסור אין עורר איסור דקאמר המערה

יין

נדה יח. כו.

אהלות פ"ז מ"ד

דטומאה בוקעת הוא והדין נ"ק

[תוספתא דאהלות פ"ג ע"ש]

[דף עא.]

[תוספתא דכלים ב"מ פ"ו אהלות פי"ז מ"ה]

[עירובין ע. ע"ז עג.]

[בע"ז עג. הלריך רש"י בגלוי מלה זו]

תרומות פ"ה מ"ב ע"ש

יח א מיי' פ"ד מהל' בכורות הל"ב טוש"ע יו"ד סימן שטו סעיף ז :

יט ב מיי' פכ"ה מהל' טומאת מת הל"ו :

כ ג מיי' פ"ו מהל' איסורי ביאה הל"ד :

כא ד מיי' פכ"ה מהל' טומאת מת הל"ט :

כב ה מיי' פ"ו מהל' טומאת מת הל"ג :

כג ו מיי' פט"ו מהל' טומאת אוכלין הל"ה :

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ביטול ברוב וכו' דם וגנינים נ"ב ל' משנה פ' יש בכור דף מז: (ב) ד"ה ר' שמעון וכו' המפלת הס"ד ואח"כ מ"ה אין לנפלים פתיחת וכו' והס"ד פתיחת הקבר וקאמר דפתיחת אינו לנפלים וכו' כבר כלומר שעגל ראשו: (ג) ד"ה של אשה להיות לה דין פתיחת: (ד) ד"ה כשל ערב וכו' טומאה בלועה:

◆

שיטה מקובצת

א] אומר נימוק הולד עד : ב] כפרדה זו שכורעת : ג] תיבת של נמחק : ד] וטהור מאי טעמא ממה נפשך אי רובא מיא נינהו:ה]נינהו ולא קא נגע השקה במיא ציר : ו] ניכר בו הס"ד : ז] ואעפ"כ הבית טמא דשמא לא נימק עד שיצא וקודם שבטל טמא את הבית הס"ד : ח] אומר נימק הולד עד שלא יצא . ומוקמינן : ט] המפלת . ואע"ג דלרבנן נמי אית להו בטל ברוב כדקתני התם אי אתם מודים שאם הוציאו את המת לבית החיצון שבית החיצון טהור מיהו ראב"י ור"ש אמרו דבר אחד דאע"ג דלא הזיזוהו ממקומו אמרו בטל ועד שלא יצא כמו כן כדתני ר' חייא בראב"י אינה מטמא לא במגע ולא במשא: י]בוקעת ויוצאה וההיא פתיחת תיבות והוא הדין נמחק : יא] מה"ד כפיקה של: יב] היינו פיקה פיקה: יג] הקבר כשל שתי הס"ד ומה"ד של בהמה פתיחת הקבר של : יד] מגע של נבלה : טו] שקין של גמי : טז] וחוזר ומטמא הס"ד : יז] דרבנן נמי מודו : יח] לידה בלא שום מעשה דאע"ג דלא הויא (הן) [בהן] מ"מ סבר בטל ברוב אבל רבנן לא סבירי ליה ביטל ברוב אלא ע"י מעשה שהוציאו לבית החיצון ומש"ה לא מייתי להו ואע"ג : יט] ידו כו' טהור כשלא העגיל ראש: כ] הוי כשהעגיל כפיקה : כא] שעושין כדי לאוחזה כו' שקורין פימייל אות ל' נמחק : כב] איסורין שהן בנותן טעם דלא אתרבי טעם כעיקר : כג] לא דמי . עיין בתו' דף כב ע"ב : כד] שנתערב בו ואי : כה] שהמים רבו חוזרים :

◆

רבינו גרשום

חיישינן דאית בה לגמרי ולד. משום הכי תקבר כדי לפרסמה שנפטרה מן הבכורה : וכיון דפטורה מן הבכורה א"כ מחזקינן בולד אמאי אינה מטמאה : משום בטול ברוב נגעו בה. ודאי יש בה צורת ולד ומה טעם אינה מטמאה לפי שמתבטלת ברוב בדם : השליא בבית. שהפילה שליא בלבד בבית : ולד נימוק עד שלא יצא. דבטל הוא ברוב דם וגנינים ומים שבשליא וטהור הבית : אין לנפלים פתיחת קבר.כיון שנפתח א) דולד שכלו לו חדשיו ומת במעי אמו כגון שיושבת האשה על המשבר היינו פתיחת קבר כיון שנפתח הקבר איטת דמאהיל על הבית בפותח טפח מאותה שעה הבית טמא ואע"פ שלא נולד כולו עד למחר אבל נפלים שלא כלו חדשיו אין להן פתיחת קבר לטמא את הבית עד שיהא ראשו עגול כפיקה כלומר שתהא גמורה צורתו ופרצוף פניו ושיהא ראשו גדול כפקעיות של צמר. ואית דמפרשי כפיקה כאבן שהנשים מתחילות לכרוך עליה את הטיפין : של שתי קטן ושל ערב גדול: פיקה מתוך פיקה. עגול מתוך עגול כנראה בנקבה: פיקה גדולה. פקעית גדולה: של סקאין. שחוטי השק הן עבין : גוש הבא. מקרקע של בית ותרקב הפרס:ומארץ העמים.כבית הפרס דמי (כיון) שיעורו כפיקה גדולה[חיישינן] שמא יש (בו)(באותו)עפר עצם כשעורה: וישנו.אותו שיעור:בצד העליון של מגופת חבית. הקצר של מעלה הוא כפיקה גדולה:הלחמית שעושין בבית לחם. מקום הוא : כיון דעבדו להו השקה טהור מטה שנטמא בידי עם הארץ : ציר לאו בר קבולי טומאה . דזיעה בעלמא הוא : מאי איכא . למיחש : אי משום הנך מיעוטא דמיא דאית ביה דבעי השקה ולא מועיל להו דמיעוטא הוא ועביד להו מיא לציר ואייתו ליה טומאה ליכא למימר דהנך מיא בטיל להו ברובא . ולא יכלי לאיתויי להו טומאה : לא שנו . לבטלי להו ברובא אלא אם רוצה לטבל בהן באותו ציר פיתו : אבל לקדירה . שאם רוצה ליתן הציר בקדרה לא בטלי מיעוטא דמיא לגבי ציר : דמצא מין את מינו ונעור.כלומר מיעוט המים שבציר מטמאין המים שבקדרה ונתחברו ונעשו רוב וניעור מתורת ביטול.האי ניעור הוא כמו נסתלק :

וקאמר

א) נראה דצ"ל כיון שנפתח הקבר והוולד כבר כלו לו חדשין וכו'.

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פי"ד מהל' תרומות הלי"ג :

דייקינן נ"ק

למאה חולין טהורין רבי אליעזר אומר תירום א] ותרקב שאני אומר היא סאה שנפלה היא סאה שעלתה וחכמים אומרים *תעלה ותיאכל ניקודים ב] או קליות או תילוש במי פירות או תתחלק לעיסות ובלבד שלא יהא במקום אחד כביצה ותני עלה אותן חולין לר'

למאה חולין טהורין. שלא הוכשרו ולא טימאתן בנפילתה: **תירום.** ירום משם סאה ותירקב כדין תרומה טמאה שאני אומר כו' ותרומה טמאה אסורה באכילה: **תעלה.** תיבטל ותיאכל עם ג] חוליה ומשום גזירה יתן דמים לכהנים או ירים ממנה סאה ותאכל לכהנים: **ניקודים.** ביובש כמו יבש היה נקודים (יהושע ט) דעכשיו אע"ג שיש בה טמאה וטהורה אין מטמאה את הטהורה בלא הכשר וטמאה בטילה בטהורה ותיאכל ניקודים: **וקליות.** נמי דלא מיתכשרי ולא מקבלי טומאה: **או תילוש במי פירות.** כמו מי תפוחים ותותים דמי פירות אין מכשירין ד]: **אותן חולין לר' אליעזר מה תהא עליהם.** דלרבנן הא אמרינן בכולהו בין חולין בין תרומה יאכל נקודים או קליות [א] :

אלא

ין נסך מחבית לבור אפי' כל היום כולו ראשון ראשון בטל וי"ל דהכא משמיה דריש לקיש ה] והתם משמיה דר' יוחנן ומיהו קשה לרבי יוחנן דאפי' בטומאה דחולין דקילא *דדייקינן בסמוך ממתניתין ובריית' דטומאה עוררת טומאה דקאמר שמא יביא קב חולין טמאין וכו' כ"ש דאיסור יש לו לעורר איסור ומילתא דפשיטא היא בכוליה הש"ס דאיסור מעורר איסור ובפרק הערל (יבמות דף פב:) נמי אמרינן דנתן סאה ונטל סאה כשר עד רובו אבל יתר ו] ממנו לא ולא אמרינן ראשון ראשון בטל ובפרק נוטל (שבת דף קמב.) ז] סאה של תרומה שנפלה לתוך ק' של חולין ולא הספיק להעלותה עד שנפלה אחרת אסור ומיהו אין משם ראיה כל כך דהתם משום דסאה ראשון כהי דלא אסר מ"מ לא נתבטל דצריך להרים ועוד אשכחן בפרק הנודר מן הירק (נדרים דף נז:) דר' יוחנן אית ליה אפילו גידולי היתר מעלין את האיסור ומיהו אין משם קושיא לפי מה שרגיל ר"ת לחלק בין היתר לגדל בלא הפסק להיכא דאיכא הפסק ומעמיד ההיא דע"ז במיפסק פסוקי כדאשכחן בפ' בתרא דנדה (דף עא:) גבי דם תבוסה דמחלק בין פסק ללא פסק ובפ' התערובות (זבחים דף עח.) דאמרינן דם לתוך המים ראשון ראשון בטל התם איירי בפסק וההוא דשמא רבו הנוטפין על הזוחלין א) היינו שמא ירבו בלא הפסק ומתוך כך מפרש ר"ת בהגוזל קמא (ב"ק דף ק.) ובריש ב"ב (דף ג.) דנקט נפרצה אומרים לו גדור תרי זמני ח] דאם יש תוספת מאתים בין שני הפעמים אין מצטרפין לאסור כיון שיש הפסק אבל קשה מהא דשמעתין ובפרק הערל דאפי' ט] [ב] בלא הפסק אמרינן דחוזר וניעור ונראה לרבי דבכל דוכתא יש לו להיות ניעור אפי' בהפסק וגבי דם תבוסה בפ' בתרא דנדה (דף עא:) י] דדרבנן הקילו וההיא דתערובת דם שאני התם דיש דחוי אבל קדשים דכיון שנדחית כל טיפה וטיפה כשנופלת שוב אינה חוזרת ונראית וההיא דר' יוחנן דע"ז (דף עג.) דקאמר ראשון ראשון בטל היינו כל זמן שיש בהיתר ששים על האיסור דליכא נתינת טעם והאיסור משהו דמתני' דהתם קאי יא] [ג] וזה לשון ראשון בטל ביין נסך נראה עד רובו לשל היתר אבל אם רבה יב] איסור אסור שאיסורין המתבטלים חוזרים וניעורין ונראה דמאן דאית ליה בי"נ החמור באיסורא לגו היתרא ראשון ראשון בטל כ"ש בשאר איסורין או שמא בדבר זה הקילו ביין נסך יותר מבשאר איסורין דבשאר איסורין חוזר וניעור כשרבה האיסור כל כך שאין בהיתר ששים ועוד נראה שגם יין נסך אינו בטל ראשון עד רובו אלא עד ששים וכן שאר איסורין ואינן חלוקין אלא היכא דנפיש עמודיה טפי מחבית כמו שאפרש או בהיתרא לגו איסורא פי' שבתחלת התערובת איסור והיתר אין ששים דהיתר לגבי איסור וביין נסך אם יוסיף היתר לתוכו עד עולם אסור ובשאר איסורין מותר כשרבה כל כך שיהא ששים של היתר ושמא אפי' בנפסק לא אמרינן ראשון ראשון בטל כמו בחתיכת יג] בשר שבולעת טעם נבילה אפי' למאן דמפרש חתיכה עצמה נעשית נבילה בשאר איסורין כמו בבשר בחלב [ד] דלא אמרינן חתיכה עצמה נעשית נבילה יד] אלא לענין שלא תועיל לו פליטה משום [ה] דאיפשר לסחטן אבל [ו] רביה תועיל וא"ת כיון דלבסוף נמי איכא ששים של היתר לכך בטל היין נסך מאי איריא משום ב) ראשון בטל כיון שגם לבסוף יש ששים י"ל דדוקא נקט מחבית לבור דלא נפיש עמודיה כולי האי ואע"ג דנפיש טפי מלגלוג אבל היכא דנפיש עמודיה טובא לא בטל אפי' יש ששים בהיתר ולהכי קאמר ראשון ראשון בטל שאם נפל בבת אחת אינו בטל אע"פ שיש ששים יין מן ההיתר ושמא דוקא יין נסך אבל טבל אינו בטל בשום ענין במינו או שמא יין נסך בטל ומינה שמעינן דכ"ש טו] [ז] ולרבותא נקטיה וכן נ"ל עיקר ראשון ראשון בטל דדוקא עד ששים כדפרישית באיסורא לגו היתרא ובהיתרא לגו איסורא בכל שהוא אבל בשאר איסורין אפי' היתרא לגו איסורא חוזר וניעור ההיתר כשהוא רבה עד שיהא בו טז] ששים ומי פירות יז] [ח] במקום שמעלין בנתן סאה ונטל סאה עד רובו אין לתמוה למה בטלין מי פירות ונחשבין כמים דהכי גמירי לה דתנן מי פירות פעמים אין מעלין וכה"ג דמעלין הרי הם כמים להעלות וכי איכא רוב חוזרין וניעורין ולמאי דפרישית יח] מאן דשרי ע"י ראשון ראשון בטל לא שרי אלא עד ששים יט] [ט] ולא נפקא לן מידי אי הלכה כן אי לאו לאותן שנוהגין עכשיו היתר הנאה בשכשוך עובד כוכבים ובסתם יינם שהרי פסק ר"ת שהיין [י] המותר בהנאה אין לנו לומר שאוסר בכל שהוא ודבר פשוט כ] הוא ונראה לי דבריו שלא להחמיר בו חומרא דיין נסך לאסור במשהו כיון דמותר בהנאה כאיסורין קלין כא] ור"ת [יא] פסק לשם קיימא לן כרבין דלית ליה ראשון ראשון בטל ולא שרי אלא בנפל שם קיתון של מים ונראין דבריו במה שאומר הלכה כרבין אם בא לחלוק על רב דימי ורב יצחק כדאמרינן בהבא על יבמתו (יבמות דף סד:) בסופו אבין בר סמכא יצחק סומקא לאו בר סמכא אבין ג) יש לו בחזרה אבל זה אין בידי להוכיח אם רבין בא לחלוק אם לא כי י"ל שלא בא לחלוק ומה שהצריך ביטול ע"י מים דוקא היכא דעירה מחבית לבור לרב יצחק ולרב דימי בדנפיש עמודיה טפי מחבית ואפי' לר"ש דלא מפרש לרב דימי חבית דוקא נוכל לומר שאין רבין חולק על רב יצחק ובמערה מחבית כב] דבר [יב] רבא ולמאן דמתני ההיא דרב שמואל בר' יהודה דנפל שם קיתון של מים אמתניתין מאי סבר כרב דימי ויעמיד כג] משנה כרב דימי בהיתרא לגו איסורא ולהכי לא בטל כל זמן שאין שם מים וזה שפירשתי שיסבור רב שמואל כרב דימי יכול להיות אם [יג] נפרש דרב שמואל בר' יהודה למאן דמתני ליה אמתנית' לא בעי תחלה היינו שאין להוכיח כד] [יד] מילתיה דרב שמואל דבעי תחלה אבל מכ"מ אמת הוא דאיהו נמי בעי תחלה כדי שלא נצטרך לומר שחולק על אותה דר' יוחנן דלקמיה דמזגן וערבם זה בזה דמשמע דבעי מזגן תחלה ואח"כ ערבן [טו] אם נפרש כך שוב לא נוכל לומר שסובר רב שמואל ראשון ראשון בטל דכיון דבעי כה] מים תחלה ס"ל במשהו [טז] באיסורא לגו היתרא א"כ לית ליה לא דרב דימי ולא דרב יצחק מיהו כו] דאין צריך לפרש כך אלא כדמשמעי פשוטה דשמעתין דלא בעו תחלה ופליג אההיא דר' יוחנן דמזגן וערבן א"כ לא פליג וס"ל דהוא הדין ערבן תחלה ולא נקט מזיגה ברישא דוקא דהא לא גרסינן כז] ד) [יז] בפסחים מזגו ואח"כ ערבו דלהוי משמע [יח] לגמרי דוקא אלא מזגו וערבו וכל הכי ביטולי דההיא שמעתין דמזגן וערבן המערה מחבית לבור וההיא דשמעתין דשמא יביא קב ממין אחר וקב ועוד ממין זה כח] יכולין להעמיד בשלא נתכוון לבטל ולהתיר את האיסור או לטהר את הטמא שאל"כ לא הוי בטל ובנפל קיתון של מים תחלה אין לחלק בין נתכן במתכוין לנפל אבל לבסוף למאן דלא בעי תחלה דוקא בלא מתכוין קאמר וההיא דציר כט] דקיימינן דלא ל] קאמר אמרינן סלק את מינו כמו שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו י"ל דההוא אמורא לית ליה :

תירום ותירקב. בירושלמי תני תשרף וקשה אטו בשופטני עסקינן שמותרין ליהנות בשריפתן ואינם חפצים ומניחים אותה לרקב ואין לא] לנו להשמיע במה שאין בני אדם רגילים לעשות ור"ת מפרש דתרקב ותשרף הכל אחד והגמרא שלנו מפרש ותשרף דתנן היינו בלא הנאה כעין רקבון דאי שרית בהנאה אתי למיכליה הואיל וסברא היא להתירה ע"י בטול כדאמרי רבנן תעלה ותיאכל כו' וה"ק או תרקב או תשרף בלא הנאה ועוד יש לפרש דמחלוקת של בני בבל ושל בני א"י מהש"ס שלנו לב] והש"ס ירושלמי וכמו כן בבבא אחרת משנה באותו פרק דקתני [יט] אחר שהודו ר' אליעזר אומר תירום ותישרף קתני בתוספתא תירום ותרקב ואפשר לג] דאיכא תני הכי ואיכא תני הכי וכן נמי אשכחן בפרק מצות חליצה (יבמות דף קד:) (שפירש לעיל) ה) גבי קטנה שחלצה לד] [כ] ובספרים שלנו גרסינן חליצתה פסולה ובירושלמי גרסינן כשירה ובריש מקום שנהגו (פסחים דף נא:) ו) בההיא דכל הספיחים אסורין חוץ מספיחי כרוב אין הגרסא כן בירושלמי ובמשניות וא"ת וכיון דתרקב ואסירא בהנאה אמאי תירום הא מפרש בירושלמי האי ערלה וכלאי הכרם בטלים באחד ומאתים וא"צ להרים ותרומה באחד ומאה וצריך להרים משום גזל השבט והכא דכי מרים לה] מתסרא ליכא גזל השבט י"ל דלא פלוג רבנן : **תעלה** ותיאכל. פי' בקונט' תעלה לשון ביטול הוא ולא לשון הרמה [כא] כדקתני לו] לר"א תירום ולרבנן תעלה והא דתנן בפרק לז] [כב] בתרא של מסכת ערלה התרומה ותרומת מעשר עולין באחד ומאה וצריך להרים התם משום הפסד דכהן ואי יהיב ליה דמי שפיר דמי ותדע דקתני סיפא ערלה וכלאי הכרם אין צריך להרים ואפ"ה תנינן בהו לשון עלייה דתני מי שהיו לו חבילי תלתן של כלאי הכרם כו' וקתני יעלו באחד ומאתים עד כאן לשון הקונטרס והדין עמו שפירש הטעם משום [כג] הפסד לח] כדמפרש נמי טעמא בירושלמי משום גזל השבט לט] ומיהו אע"ג דעיקר תקנה משום זה היה מסתבר דאין יכול להפטר בדמים דעד כאן לא פליגי ר"א ורבנן בפ' נוטל (שבת דף קמב.) ובפ"ק דתמורה (דף יב.) במדומע מ] דלר"א מדמע בתרומה ודאי ולרבנן לפי חשבון אבל פשיטא דקדושת תרומה יש בה : **ובלבד** שלא יהא במקום אחד כביצה. פי' כביצה מן התרומה מא] שהתרומה היא חלק אחד ממאה ואחד [כד] צריך שלא יהיו ז) (שני) שא"כ היה בה כביצה מהתרומה טמאה ואין הטמאה יכול ליבטל במאה של טהורה שהוכשר שהרי מטמאה הכל ודומה כמטמאה תרומה בידים שהתרומה טמאה טהרה ע"י בטולה ומיהו מהאי טעמא לחודיה לא הוי מיתסר דכיון שכבר נתבטלה התרומה והכל חולין מותרת לזרים מה קפידא יש אם מטמא חולין אלא בעינן שלא יטעה לבטל קב חולין טמאים בקב ועוד מב] כדמפרש עלה ומה טעם לעולא קאי בין אר"א בין אדרבנן וא"ת חולין טמאים נמי שנתבטלו ברוב חולין טהורין ליחוש נמי להכי וי"ל דהתם מג] במתבטל מיעוט חולין טמאין ברוב טהורין ליכא למיחש שמא יביא קב חולין טמאין וקב ועוד ממין [כה] הזה כי ידוע דשם טומאה לא פקע מן חולין טמאין המעורבין בטהורין אבל הכא סבור הוא דשם טומאה פקע לגמרי מאחר דשרינן לאכילה לזרים הכל לרבנן או הק' לר"א אע"פ שהתרומה מעורבת בהם :

א) שבת סה: ב) נ"ל ראשון ג) נ"ל ישנו ד) ס"א בפשיטותא ה) [דף יט: ד"ה אים] ו) [ע"ש היטב תוס' ד"ה כל וכתו' ר"ה יד: ד"ה ולשביעית] ז) בעיסה ק"א ביצים שא"כ כו' גירסת מהרש"א

רבינו גרשום

וקאמר להא שמעתא לא שנו אלא לטבל וכו' : וכי טומאה שבטלה קודם לכן ברוב חוזרה וניעורה . כלומר שמצטרפין לטמא : תירום ותירקב . יטול סאה ממנה ותירקב כדין תרומה טמאה שאין לה תקנה : משום הכי תירקב שאני אומר וכו': וחכ"א תעלה . כלומר שיפריש ממנה סאה : ותיאכל . אותה סאה עצמה : ניקודים . כלומר יבשה חרבה נגובה בלא שום הכשר : או קליות או תלוש במי פירות . שאין מקבלין טומאה : או תתחלק לעיסות . שלא יהא כביצה מהן במקום אחד והשאר הוו חולין גמורין :

* * *

שיטה מקובצת

א] ותרקב נ"א ותשרף שאני : ב] ניקודים וקליות פי' דוקא בלא הכשר [דלא] מטמאו וא"ת אמאי מטמא הא אפשר דתילוש פחות ממאה ואחת ביצה אין המים מטמאין ובניקודים וקליות דמסתמא לא משכחת כל כך ביחד וצ"ל אפילו כשהן מוכשרין אי אפשר לטמא עד שיהו מאה ואחד ביצה מחובר ביחד וכן במי פירות יכול ללוש הכל יחד אבל בלישתו עם מים אין ללוש הכל ביחד אלא בחילוק עיסות שלא יהא כביצה במקום אחד ולפרש"י נמי יש לתרץ דמחמת שומן הפירות שהיו בימים הראשונים כדאמרי' (בב"ב דף צ"א) דנגרי חופי דמשחא אם יעשה הכל נקודים וקליות ביחד יתחבר יחד במאה ואחד ביצה מחמת השומן שלהם. מתוס' חיצוניות: ג] עם חוליה מתיבת ומשום עד סוף הדבור נרשם עליהם קו להורות כי לפ"ד ראוי למחקו : ד] מכשירין תעלה לשון ביטול הוא ולא לשון הרמה מדקתני בדר' אליעזר תירום ובדרבנן תעלה והא דתנן בפ"ב ממסכת ערלה התרומה ותרומת מעשר עולים בא' ומאה יצריך להרים התם משום הפסד כהן ואי יהיב ליה דמי שפיר דמי ותדע דקתני סיפא ערלה וכלאי הכרם אין צריך להרים ואפ"ה תנן בהו לשון עליה דתנן מי שהיו לו חבילי תלתן של כלאי הכרם וקתני התם יעלו בא' ומאתים : ה] לקיש אליבא דר' ירמיה והתם : ו] יתר מרובו לא : ז] נוטל נמי אמרי' סאה של : ח] זמני משום דאם : ט] דאפילו בהפסק אמרינן: י] דנדה ברבנן הקילו וההיא דדם להוך מים שאני : יא] קאי הלשון ראשון ראשון בטל: יב] רבה האיסור אסור : יג] בחתיכת היתר שבולעת : יד] נבילה אלא לענין שלא תועיל פליטתה משום דאיפשר לסוחטו אסור אבל כו' של היתר ולכך בטל : טו] דב"ש טבל ולרבותא כו' בטל עד ותיבת דדוקא נמחק: טז] ששים צ"ע אם יש בשאר איסורים בהיתרא לגו איסורא [חילוק] בין נפסק לשאינו נפסק ומה שהעמיד בעבודה זרה דיין במים ומים ביין בנ"ט בהיתרא לגו איסורא לא בשביל שבאיסורא לגו היתרא יהיה בטל שהרי טעם כעיקר מן התורה בכל איסורין במין בשאינו מינו כדמוכח בפ' התערובות ובאלו עוברין ובפ' ג' מינין ועוד למאי דפרישית א' א' בטל עד ס' אפי' מין במינו דהיינו יין ביין לא התרנו איסורא לגו היתרא אלא עד ס' ומאי קא פריך מנותן טעם דאסור הא יין ביין נמי אסרינהו אלא להכי מוקי כולה מתניתין בהיתרא לגו איסורא שאם נעמיד הסיפא שתדבר בכל ענין יש לנו להעמיד גם הרישא בין להיתרא בגו איסורא בין איסורא לגו היתרא

* * *

שיטה מקובצת

ולהכי מהדר המקשה לאוקמא הדא (מר') [בבא] דסיפא באיסורא לגו היתרא דאיכא לאוכוחי מינה רישא דכי היכא דסיפא מיירי אף באיסורא לגו היתרא ה"ה דרישא נמי : יז] ומי פירות במקוה שמעלין : יח] דפרישית דאפילו מאן : יט] ששים לא נפקא : כ] פשוט היה חושבו ונראה תיבת הוא נמחק : כא] קלין ורש"י פסק לשם דקיי"ל כרבין : כב] מחבית דיבר רבין : כג] ויעמיד המשנה כרב: כד] תיבת מילתיה נמחק: כה] דבעי תחלה מים ס"ל : כו] מיהו אין נראה לפרש כך אלא כדמשמע פשטא דשמעתין : כז] גרסי' בפשיטותא מזגו ואח"כ ערבו דלהוי : כח] זה כולן צריך להעמיד : כט] וההיא דציר וכו' גי' צ"ע דהא כבר הקשו התוס' לעיל גבי ציר זאת הקושיא ותירצו בה תירוץ מרווח וכו' ד"ת : ל] תיבת קאמר נמחק : לא] ואין דומה שבא להשמיע : לב] שלנו דמחלוקת בני בבל ובני א"י שהתלמוד שלנו סובר דאע"ג דאסורה באכילה כדין תרומה טמאה מ"מ לא שרפינן לה מאחר שמן הדין היא טהורה מטעם דיש עליה גם דין תרומה טהורה ואע"ג דמן התורה כולה דבטילה בחולין מ"מ מספקינן להו בתרומה וגם טהורה היא הילכך לא תשרף שלא יבא לשרוף תרומה טהורה והויא כתרומה תלויה דאסור לשורפה דאמרינן אין שורפין תרומות תלויות . תוס' חיצוניות : לג] איכא דתני הכי ואיכא דתני הכי : לד] שחלצה דבספרים שלנו : לה] מרים לא מתסרא : לו] כדקתני ברבי אליעזר תירום וברבנן תעלה : לז] בפרק שני של . לח] הפסד כהן כדמפרש. לט] ומיהו גי' תוס' חיצוניות נראה לר"י דעיקר התקנה מפני גזל השבט מ"מ צריך ליתנו לכהן ולא ליפטור בדמים והא דקתני תעלה ר"ל מתבטלה היא ויאכל השאר לאחר שהרימה מפני גזל השבט אבל בדר"א לא שייך להזכיר לשון ביטול דלדידי' סאה שנפלה היא שעלתה : מ] במדומע אחר שהורם דלר"א . מא] התרומה טמאה שהתרומה היא חלק אחד ממאה ומאה ואחד צריך שלא יהא בעיסה מאה ואחד בצים שא"כ כו' תיבות יהיו שני נמחק : מב] ועוד ממין זה כדמפרש עולא ומה : מג] דהתם בשנתבטל מיעוט:

הגהות צ"ק [א] הד"א עם ד"ה אלא נר"א : [ב] בהפסק : [ג] והלשון ראשון ראשון בטל : [ד] לא : [ה] דאי אפשר : [ו] רבה מועיל : [ז] טבל ולרבותא : [ח] במקוה : [ט] לא נפקא : [י] מותר : [יא] פסק שם דקיימא : [יב] רבין : [יג] לא נפרש : [יד] ממילתיה : [טו] דאם : [טז] אפי' באיסורא : [יז] לבסוף דפשט ליה מזגו : [יח] משמע מזגו ואחר דוקא : [יט] לאחר : [כ] דבספרים : [כא] מדקתני : [כב] שני של : [כג] הפסד כהן : [כד] וצריך : [כה] זה כי :

לר' אליעזר מה תהא עליהן יאכלו נקודין או קליות או ילושו במי פירות או [א] תתחלק לעיסות ובלבד שלא יהא [ב] כביצה במקום אחד ואמר עולא מה טעם גזירה שמא יביא קב חולין טמאים ממקום אחר וקב ועוד ממין זה סבר איבטלינהו ברובא וכיון דאיכא האי משהו מצא מין את מינו וניעור א"ל אם טומאה עוררת טומאה טהרה עוררת טומאה: איתיביה *[א]אפר כשר שנתערב באפר מקלה הולכין אחר הרוב לטמא ואי רובא אפר מקלה [ג] הוא לא מטמא ואי אמרת טומאה כמאן דאיתיה דמי נהי דבמגע לא מטמא לטמא במשא הא איתמר עלה אמר ר' יוסי ברבי חנינא טהור מלטמא במגע [ב]אבל מטמא במשא *והאמר רב חסדא [ג]נבילה [ד] בטילה בשחוטה שאי אפשר [ה] לנבילה שתיעשה שחוטה נהי דבמגע לא מטמא לטמא במשא א"ל אתון בדרב חסדא מתניתו לה אנן בדר' חייא מתנינן לה דתני *ר' חייא נבילה ושחוטה בטילות זו בזו ואיתמר עלה אמר ר' יוסי ברבי חנינא טהור מלטמא במגע אבל מטמא במשא והא [ו] דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ונפטרה מן הבכורה ותני רבי חייא אינה מטמאה לא במגע ולא במשא [ז] אמאי דנהי (א) במגע לא מטמא תטמא במשא אישתיק דלמא [ח] (ודאי) שאני הכא דהויא לה [ד]טומאה סרוחה [ט] הניחא לבר פדא *דאמר טומאה חמורה עד [ה]לגר וטומאה קלה עד לכלב הא (ב) לא חזיא לגר אלא לר' יוחנן דאמר אחת

אלא לר"א. דאמר שאני אומר מי חשבינן להו כטהורין לגמרי וקאמר יאכלו נקודים או ילושו: **מה טעם.** לא חשבינן להו חולין גמורין [י] לרבנן כיון דבטלה [יא] לר"א הואיל ואית ליה שאני אומר: **גזירה שמא יביא כו'.** דאי חשבינן להו טהורין לגמרי איכא למיחש כי הוה ליה קב אחר חולין טמאין מייתי [יב] לה ומערב לה בקב ועוד ממין זה וקסבר (ג) [יג] איבטלה לקב קמא ברובא דהאי קב ועוד וכיון דאיכא בהאי קב ועוד משהו אחד ממאה טמא מן התרומה טמאה שנפלו שם ובטלינן עכשיו מולא טמא ראשון את טמא שני וניעור מתורת [יד] טהורה ומצטרף עם זה והוו להו פלגא ופלגא ולא מיבטל אלמא טומאה שבטלה חוזרה וניעורה מתורת טהרה: **א"ל אם טומאה עוררת את טומאה טהרה יעורר את הטומאה.** בתמיה כלומר מים שבקדרה שטהורים היאך יעוררו מים שבכיר לטמא: **איתיביה.** לרבי ירמיה: **אפר כשר.** של פרה אדומה: **אפר מקלה.** אפר דעלמא: **לטמא.** את הנוגע בה כדכתיב והנוגע במי הנדה יטמא (במדבר יט): **ואי אמרת טומאה.** המתבטלת ברוב לא בטלה לגמרי אלא כמאן דאיתיה דמי דאי משכחת טומאה אחריתי מצטרפת בהדה נהי דהאי אפר [טו] במגע לא מטמא דכיון דרובו טהור אמרינן באפר מקלה נגע שהוא הרוב אבל במשא מיהא ליטמא דהא מ"מ הטומאה נשא והסיט וקי"ל דמי חטאת ואפר חטאת מטמאין במשא בפ"ק דיומא (דף יד.): [טז] **בטילה בשחוטה.** חתיכת נבילה שנתערבה בשתי חתיכות שחוטות בטלה נבלה ברוב מלטמא דמין בשאינו מינו בטל והאי מין בשאינו מינו הוא: **דאי אפשר לשחוטה שתיעשה נבילה** [יז]. ומאן דגריס שאי אפשר לנבילה שתיעשה שחוטה שבשאר היא דהא אפשר לנבילה שתהא לה תורת שחוטה שלא תטמא כלום כגון כי מסרחא לה [יח] פרחה טומאה מינה כדאמרינן לקמן הראויה לגר קרויה נבילה והכי מפרש במנחות בפרק הקומץ רבה: **ואי אמרת טומאה** שבטלה כמאן דאיתא דמיא דאי משכחת טומאה אחריתי חוזרה וניעורה ה"נ נהי דבמגע לא מטמא דלא אזלינן אחר [יט] חתיכת נבילה [א] בשתים דשחוטה: **אינה מטמאה לא במגע ולא במשא.** ואוקימנא לעיל משום ביטול ברוב נגעו בה ואי טומאה המתבטלת ברוב כמאן דאיתא דמי תטמא במשא: **טומאה חמורה.** דהיינו משא: **עד לגר.** עד שהיא ראויה לאכילת גר תושב אבל אם סרחה ואינה ראויה לגר תו לא מטמאה במשא אבל

סבר אבטלינהו ברובא. תימה מה יועיל הא אין מבטלין [איסור] לכתחלה ואפי' שוגג אם בטלו אינו מבוטל למ"ד בגיטין (דף נד:) נפלו ונתפלעו בין בשוגג בין במזיד לא יעלו מיהו איכא למ"ד התם בשוגג יעלו ושמא הא חשיב שוגג כשסבור שמותר לבטל: **ואי** אמרת טומאה כמאן דאיתיה כו'. מתוך פי' הקונטרס משמע שבא לדקדק דאין טומאה עוררת טומאה מדחשבינן טומאה כמאן דליתא וזה אינה סוגית הש"ס שיבא אביי להקשות על עצמו [כ] דפי' דטומאה עוררת טומאה ועוד דתיקשי ליה ממתני' אלא אפילו לא חשיבא טומאה כמאן דאיתא מ"מ בדין הוא על טומאה שעוררת טומאה [כא][ב] דאי נמי לא הויא טומאה כמאן דאיתא: **נבילה** בטלה בשחוטה. ומסיק לענין מגע אבל לענין משא מטמא ועל כרחין כשיש בנבילה כזית במקום אחד דאי לאו הכי במשא [כב] לא מטמא כדמוכח בהעור והרוטב (חולין קכד:) דשני חצאי זיתים דנבילה שתחבם בקיסם אפילו הוליך והביא כל היום כולו טהור אלא היכא דמרודד ודבוק זה בזה קצת ותימה אי דנגע בכל הזיתים אמאי טהור דאפי' נגע בכולו משמע דטהור דומיא דמשא ומיהו היכא דלא נגע כולו בבת אחת אלא נגע בזה וחזר ונגע בזה אפשר דטהור כיון דבכל פעם שנוגע אין יודע [כג] שיהא נוגע בטומאה ולא הוי כמי ספק טומאה ברשות היחיד כיון דבטלה ברוב [כד] ועוד יש לפרש כשנימוח הכל יחד נבילה ושחוטה והוי כמו מרודד ואתיא שפיר אפי' לר"ע דהעור והרוטב (ג"ז שם) דאע"ג דפליג התם אפי' במרודד דלא מטמא במשא היינו בעור אבל במרודד בקיסם אפילו ר"ע מודה כדקאמר התם ומודה ר"ע בשני חצאי זיתים שתחבם בקיסם והסיטן שהוא טמא ומוקי ליה במרודד ואפילו לא יהא הסיטן דהתם דוקא אלא אפי' במגע מטמא דאי במגע לא מטמא לא הוה מטמא במשא מ"מ בהאי דהכא לא מטמא במגע דבטל ברוב וקצת תימה דכיון [כה] דחשיב הכא חיבור במרודד בקיסם מההוא טעמא דמטמא במשא משום דטומאה כמאן דאיתא דמיא מההוא טעמא גופיה תטמא במגע ויש לחלק וא"ת [כו] וכיון דלא אתי הכא לכלל מגע היכי מטמא במשא לר"ע וי"ל דה"מ כגון קולית חתומה שאין יכול ליגע או כגון שני חצאי זיתים על העור דפליגי ר' ישמעאל ור"ע אבל הכא דאיכא [כז] שם שיעור טומאה במקום אחד ובר מגע הוא אלא דאין ידוע איזהו בא לכלל מגע קרינא ביה וא"ת מאי שנא דלענין טומאת משא לא מהני ביטול ברוב משום דסוף סוף הרי טשא כזית נבילה ולענין איסור מהני דאפילו איסורין מבטלין זה את זה כדאמר ר"ל בפרק התערובות (זבחים דף עח.) דפיגול ונותר וטמא שבללן זה בזה ואכלן פטור לכ"ע [כח] א"א שלא ירבה מין על חבירו ויבטלנו ודייק מינה ש"מ איסורין מבטלין זה את זה משמע דבהיתר פשיטא לכ"ע דמבטל את האיסור וה"כ אם [כט] נימוחה הנבילה והשחוטה אע"ג דבמשא טמא יהיה פטור אפי' היה אוכל [ל] בכדי אכילת פרס אע"ג דמה נפסך הרי אכל כזית נבילה בכדי אכילת פרס וגבי גיד הנשה פריך בחולין (דף צט:) וליבטל ברובא ומשני בריה שאני משמע דלאיסור מתבטל ברוב בכ"מ כי לא הוי בריה או את שדרכו וכל שדרכו ובסוף בילה [לא] (דף לח.) גבי ליבטל מים ומלח לגבי עיסה מייתי עלה נתערב קב חיטין של חבירו בקבים שלו דנהי דלר' יהודה לא בטל לרבנן מיבטל בטיל וי"ל דלענין אכילה כל משהו ומשהו כשנכנס בבית הבליעה קמא קמא בטל ברוב היתר ודמי למגע כשנגע וחזר ונגע דטהור ואע"ג דמסתבר דטומאת משא גופיה ליתא אלא מדרבנן דהא נתבטל ברוב מ"מ נהי דגזור רבנן לענין משא לא גזור לענין איסור דלא דמי מטעמא דפרישית: **הניחא** לבר פדא כו'. תימה אמאי לא פריך מההיא דר"ש דלעיל דנימוק הולד עד שלא יצא [לא] ומטעם ביטול ברוב הוא כדמפרש ר' יוחנן בהדיא בפרק המפלת (נדה כז.) ולעיל נמי קאמר דאמרו דבר אחד משמע דטעמא דר"ש כטעמא דר"א בן יעקב ומההיא הוה מצי לאקשויי אפי' לבר פדא דגבי טומאת מת לא שייך טעמא דראויה לגר ומדאינה מטמאה באהל אלמא טומאה כמאן דליתא וי"ל דהוה מצי לדחויי [לב] כר"ל דפליג אדר' יוחנן בפרק המפלת (גם זה שם:) דמפרש טעמא משום בלבול לורה דהאי נפל שבשליא אין עליו לא תורת בשר ולא תורת עצמות ולא [לג] [ד] חולין כמו שפי' בנדה א"כ מטעמא דמת שלם יש כאן הוא [ה] דמטמינן שפיר לפיכך לרבי יוחנן כשנטל כל שהו ממנו בדם הלידה טהור דתו ליכא הכא מת שלם ור"ל מטהר ליה [לד] מטעם בלבול לורה ועוד י"ל דהוה מצי לשנויי ההיא דכדה כמאן דלאמר אין מאהיל וחוזר ומאהיל: **טומאה** חמורה עד לגר. הא דאיצטריך לעיל רבי יוחנן טעמא משום ביטול ברוב לפי סברתו דאית ליה אחת זו ואחת זו עד לכלב אבל לבר פדא [לה] בלא טעמא דביטול [ו] ברוב: **טומאה** קלה עד לכלב. בטומאה קלה פשיטא ליה לכולהו דעד לכלב כדתנן טהרות (פ"ח משנה ו) כל המיוחד לאוכל אדם טמא עד שיפסל מלאכול לכלב ובקונטרס פי' דטומאה חמורה [לו] משא וטומאה קלה היינו מגע והא דאין חררת דם מטמא במגע דאמרי' בדם הלידה נגע שהוא [לז] [ז] אב והשתא לפירושו אית נמי לבר פדא הא דא"ר יוחנן לעיל משום ביטול ברוב נגעו בה [לח] ואין נראה דכל טומאת נבילה בין מגע בין משא קורא טומאה חמורה והוא עד לגר דהא דריש טעמא בסמוך כשאינה

פרה פ"ט מ"ז

מנחות כג. [ביצה לח:]

[מנחות כג.]

[חולין עא. מיר ג.]

עין משפט נר מצוה

כה א ב מיי' פט"ו מהל' פרה הלכה ד:

כו ג מיי' פ"א מהל' אבות הטומאה הל' יג:

כז ד ה מיי' שם הלכה יד [דע דבמיי' שם דין יג ועוד שם פ"ג דין יא ועי"ש פ"ד דין יב ועוד בפ"ב מהל' טומאת אוכלין דין יח פסק כרבי יוחנן]:

◆

שיטה מקובצת

א] או יתחלקו לעיסות: ב] יהא במקום אחד כביצה: ג] תיבת הוא נמחק: ד] נבילה. עי' תשובת הרשב"א סי' רפ"ד. (ביצה לח): ה] שאי אפשר לשחוטה שתיעשה נבילה ואי אמרת איתה נהי: ו] והא תנן רבי: ז] במשא ואי אמרת איתה נהי דבמגע לא מטמא תטמא במשא אישתיק א"ל דלמא והרנמ"ה לא גריס א"ל: ח] תיבת ודאי נמחק: ט] סרוחה א"ל הניחא: י] גמורין. ס"א לר"א הואיל כו': יא]דבטלה ולר"א הואיל: יב] מייתי ליה ומערב ליה בקב: יג] וקסבר איבטליה לקב טמא ברובא דהאי קב ועוד ממין זה וכיון:יד]מתורת טהרה ומצטרף זה עם זה: טו] אפר לא מטמא במגע דכיון: טז] מה"ד נבילה בטילה: יז] נבילה שלא תטמא לעולם במשא ולא אדם וכלים כנבילה וה"ג לפי שאי אפשר לשחוטה שתיעשה נבילה ומאן: יח] לה דפרחה טומאה: יט] א) אחר הרוב ואמרי' באחר הטהרות נגע אבל במשא תטמא דהא מ"מ הטומאה נשא הס"ד ומה"ד בטלות זו בזו כדפרישית חתיכת: כ] עצמו שהוא עצמו פי' דטומאה:כא] טומאה דא"ב לא: כב] במשא נמי לא: כג] אם נוגע תיבת שיהא נמחק: כד] ברוב. גליון ודחק הוא זה ועוד דגם במשא היה טהור בכה"ג אם הגביה בזה אחר זה הלכך נראה לפרש דמיירי כשנימוח: כה] דכיון דבעיא הכא במרודד תיבות דחשיב חיבור נמחק: כו] וא"ת והכא כיון דלא:כז] תיבת שם נמחק: כח] לכ"ע דאי אפשר שלא כו' ש"מ שאיסורין מבטלין: כט] אם נימוחו הנבילה והשחוטה יחד אע"ג דבמשא יהיה מטמא פטור האוכל אפילו היה אוכל הכל בכדי אות ה' נמחק: ל] ביצה נמי גבי: לא] יצא דמטעם ביטול: לב] לדחויי דסבר כריש לקיש כו' המפלת ומפרש טעמא: לג] חולין תורת נצל כמו שפירש בנדה. ומטעמא דכל המת שלם יש כו' שפיר לכך לר': לד] ליה בלא שום חסרון מטעם: לה] פדא בלאו טעמא: לו] חמורה קורא משא: לז] שהוא רוב והשתא כו' אית ליה נמי:לח] בה וקשה דכיון דאינו קרויה נבילה כדמפרש דנבילה הראויה לגר קרויה נבילה א"כ לא תטמא לא במגע ולא במשא:

א) נראה דגרס גרש"י דלאזלינן אחר הרוב ואמרינן כו'

רבינו גרשום

ואותה סאה עצמה תיאכל ניקודין. משום דהיא ספק תרומה טמאה ספק חולין. ואית דאמר ניקודין פירורין פירורין פחות מכביצה ואכיל לכולהו סאה שעלתה ולשאר ניקודין. למ"ה: ואמר עולא מה טעם. דאותן חולין יאכלו ניקודין הואיל ופשי' ליה [סאה] שנפלה היא שעלתה: גזרה שמא יביא ממקום אחר קב חולין טמאין וקב ועוד ממין זה ואית חולין טמאין ודאין ברובא קב חולין טמאין וקב ועוד [וכיון] דאיכא בהו בהני קב ועוד האי משהו דאי אפשר דלא ליהוי בהו משהו טמא מן סאה דתרומה טמאה שנפלה בהו אע"ג דאמרן היא שעלתה ומצא סאה את מינו הוא קב ועוד ויצא מתורת ביטול ברוב אלא מצטרפין יחד וטמאין: א"ל אביי לא דמי ציר להא (דאיכא) [דהתם]דין הוא דטומאה עוררת טומאה דהאי משהו טמא והאי קב חולין טמאין הלכך מצטרפין: אבל טהרה מים טהורה שבקדרה מי עוררת טומאה. כלומר שיצטרפו טהורין המים שבקדרה עם מיעוט מים טמאין שבציר ודאי לא מצטרפי: אפר כשר. היינו אפר פרה: הולכין אחר הרוב לטמא. אם רוב הוא אפר פרה מטמא כדכתיב והנפש הנוגעת תטמא עד הערב: ואי אמרת טומאה כמאן דאיתא ולא מתבטלת דלאחר שבטלה ברוב חוזרה וניעורה נהי דבמגע לא מטמא כיון דנתערב לא ידעינן הי ניהו דפרה שמא שלא נגע בההוא דפרה: במשא מיהא ליטמי. אם נשאו כולו הרי יש בו דפרה: אין הכי נמי הא איתמר עלה וכו': והאמר רב חסדא נבלה בטיל כו'. כדפרשינן בהקומץ במנחות: אנן כר' חייא מתנינן לה דתני ר' חייא כו'. ואיתמר עלה כו' תיטמא במשא. כיון דאמרת טומאה כמאן דאיתיה דמיא: אישתיק. רב דימי: ומפרק תלמודא מיהא לא קשיא דשני הכא משום דהויא טומאה סרוחה. חררת דם ומשום הכי אינה מטמא במשא: הניחא לבר פדא דאמר טומאה חמורה. דנבלה מטמא במשא לעולם עד שנפסלה מלאכול לגר: וטומאה קלה. טומאת אוכלין בכביצה לעולם מטמא עד שאינן ראוין לכלב. והאי חררת דם נמי משום הכי לא מטמא במשא דאינה ראויה לגר דסרוחה היא: אלא לר' יוחנן וכו':

הגהות צ"ק [א] שנתערבה בשחוטה שהוא הרוב והס"ד: [ב] כמו אם הויא טומאה כמאן: [ג] כזית בכדי: [ד] תורת גלל ורקב כמו: [ה] דמטמאינן לשפיל: [ו] ברוב וטומאה קלה כו' הד"א: [ז] הרוב:

הגהות הב"ח (א) גמ' אמאי דנהי דבמגע לא מטמא וכו' אישתיק א"ל דלמא שאני: (ב) שם לכלב הא ודאי לא חזיא: (ג) רש"י ד"ה גזירה וכו' וקסבר איבטלינהו לקב קמא: